

**การพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม โดยใช้วีดิทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์**
**Development of Empathy with People among Undergraduate Students,
Faculty of Liberal Arts and Science, Nakhon Phanom University
Through Video Learning from Symbolic Models**

ปวีร์ กาญจนภี
Pawaree Kanchanapee

อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่ชมวีดิทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง 2) เปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่เรียนรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 76 คน นักศึกษาถูกสุ่มเพื่อเข้าร่วมกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยกลุ่มทดลอง ได้รับการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นโดยชมวีดิทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม ไม่ได้รับการฝึกใดๆ แต่ละกลุ่มมีจำนวนนักศึกษา 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วีดิทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และแบบวัดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น งานวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบที่ทั้งแบบ Dependent และ Independent Samples ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่ชมวีดิทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) คะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นหลังการทดลองของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ตัวแบบสัญลักษณ์ / ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ABSTRACT

The purposes of this study were to: 1) compare the effects of video learning from symbolic models on development of empathy with people among undergraduate students, Faculty of Liberal Arts and Science, Nakhon Phanom University, between before and after the treatment, 2) compare the effects of video learning from symbolic models on development of empathy with people among undergraduate students, Faculty of Liberal Arts and Science, Nakhon Phanom University, after the treatment between experimental and control groups. The subjects were 76 first year undergraduate students majoring in science, who studied the psychology for teachers course, Faculty of Liberal Arts and Science, Nakhon Phanom University in the second semester of academic year 2012. Students were randomly assigned to one experimental group and one control group. Each group contained 38 students. The experimental group learned empathy with people from watching a learning video of symbolic models. The control group received no training. The instruments used in this study were a video for learning from symbolic models and a measure of empathy with people. The t-test of dependent and

independent samples was employed for data analysis. The results revealed that: 1) the mean score of empathy with people among students of Faculty of Liberal Arts and Science, Nakhon Phanom University who watched a learning video from symbolic models after the treatment was significantly higher than that before the treatment at the .05 level; 2) the mean score of empathy with people after the treatment among students in the experimental group and the mean score of it among students in the control group were not found significantly different at the .05 level.

Keywords : Symbolic Models / Empathy with People

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมมีความเจริญก้าวหน้าไปทุกๆ ด้าน หากแต่ความเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจ มีการพัฒนาไม่พร้อมกัน การพัฒนาวัตถุเป็นไปอย่างรวดเร็ว และเป็นรูปธรรม หากแต่จิตใจ ซึ่งเป็นส่วนของนามธรรม ไม่พัฒนาไปอย่างรวดเร็วพร้อมวัตถุ จึงเกิดเป็นปัญหาสังคมตามมา ปัญหาที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก คือ ปัญหาจริยธรรมซึ่งเป็นปัญหาที่เป็นผลกระทบสืบเนื่องมาจากความเจริญเติบโตทางด้านอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 ประเทศไทยมีการพัฒนาประเทศอย่างเร่งรัด เริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) ถึงฉบับที่ 8 ในปี พ.ศ. 2540 โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-4 รัฐบาลได้เน้นเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจ แต่ในฉบับที่ 5 ได้เริ่มเน้นถึงการพัฒนาด้านจิตใจและศีลธรรมไว้ด้วย ทั้งนี้เพราะประเทศไทยก็มีปัญหาเหมือนประเทศทั้งหลายที่กำลังพัฒนาหรือที่พัฒนาแล้ว คือ ในขณะที่มีความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วก็จะมี ความเสื่อมทางศีลธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2550 : 365) ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาส่วนหนึ่ง ให้จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงปรารถนา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างมนุษย์ ให้สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ผ่านระบบการศึกษาอันเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อพื้นฐานการพัฒนาสังคม และประเทศชาติ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : ออนไลน์) นักจิตวิทยาเองก็ได้พยายามคิดที่จะช่วยปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้น โดยหาทางปลูกฝังพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2550 : 372 ; อ้างอิงมาจาก Musses and Eisenberg-Berg, 1977) โดยนักจิตวิทยาที่ศึกษาพฤติกรรม

เสริมสร้างสังคม คือ นักจิตวิทยาที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Theory) ซึ่งถือว่าพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม เป็นพฤติกรรมที่เด็กเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2550 : 373 ; อ้างอิงมาจาก Bar-Tal, 1976, Eisenberg-Berg, 1982, Stuab, 1979) เห็นได้ว่าถ้ามีการทำวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมในประเทศไทยก็จะเป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมบางประการ เช่น การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นพฤติกรรมที่อยู่คู่วัฒนธรรมของไทยมาตั้งแต่โบราณ สมควรที่จะรักษาไว้ให้คงอยู่ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2550 : 373)

ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบ ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลของการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความรับผิดชอบ เป็นต้น แต่ยังไม่พบการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นโดยใช้วิธีทัศนการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาในห้องเรียนที่ผู้วิจัยได้สอนในรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู พบว่า นักศึกษามีความรู้ทางด้านวิชาการ หากแต่ขาดคุณธรรมประจำใจ ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนา นักศึกษาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาในรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัยการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยชมวิธีทัศนการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

นครพนม ที่ชมวิถีทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

2. เพื่อเปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

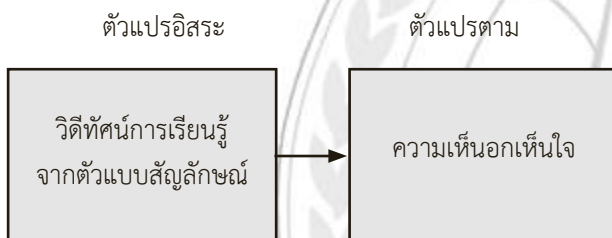
สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ในกลุ่มทดลองมีคะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. นักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ในกลุ่มทดลองมีคะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยใช้วิถีทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่เรียนรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 200 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่เรียนรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 76 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 38 คน โดยกลุ่มทดลอง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่ม 1 และกลุ่มควบคุม ได้แก่

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่ม 4 และทดสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบวัดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วัดก่อนการทดลอง (Pretest) โดยใช้การวิเคราะห์ Independent t-test ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ วิถีทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวนทั้งหมด 10 กิจกรรมๆ ละ 30 นาที

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ดำเนินการวิจัยในวันอังคารและวันพฤหัสบดี ช่วงเวลา 16.00-16.30 น. จำนวน 10 ครั้งๆ ละ 30 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. วิถีทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวนทั้งหมด 10 กิจกรรมๆ ละ 30 นาที

2. แบบวัดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นแบบวัดประเภทสถานการณ์ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยเกณฑ์ในการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องต้องมากกว่า 0.50 จึงจะถือว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับสิ่งที่จะวัด (สุชีรา ภัทรายุววรรณ. 2545 : 84) พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ผู้วิจัยจึงคัดเลือก ข้อคำถามไว้ทั้งหมดและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบวัดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษากลุ่ม 1 ที่เรียนรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 35 คน เพื่อปรับปรุงในเรื่องภาษาที่กำหนดเวลาในการทำแบบวัด และวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัด โดยหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbrach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบวัดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.78

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Designs) แบบมี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลอง ได้รับการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นโดยชมวีดิทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม ไม่ได้รับการฝึกใดๆ มีการวัดผล 2 ครั้ง คือ การวัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) และการวัดผลหลังการทดลอง (Posttest) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รูปแบบของการวิจัย

Group	Pretest	Treatment	Posttest
E	O	X	O
C	O	-	O

โดย E = กลุ่มทดลอง
C = กลุ่มควบคุม
X = การจัดการทำตามโปรแกรมทดลอง
O = การวัดผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง (Pretest) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองเป็นเวลา 1 วัน ในวันที่ 21 มกราคม 2556 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งใช้เวลาในการตอบแบบวัด 30 นาที

2. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 22 มกราคม ถึง 21 กุมภาพันธ์ 2556 กลุ่มทดลอง ได้รับการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นโดยชมวีดิทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ เป็นเวลาทั้งสิ้น 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี ช่วงเวลา 16.00-16.30 น. จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที และในช่วงเวลาเดียวกันนี้ กลุ่มควบคุม ไม่ได้รับการฝึกใดๆ

3. เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง (Posttest) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังเสร็จสิ้นการทดลอง ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2556 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งใช้เวลาในการตอบแบบวัด 30 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด ได้แก่ ความเชื่อมั่นและอำนาจจำแนก ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา

(Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ของแบบวัดทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ Dependent t-test และ Independent t-test

สรุปผลการวิจัย

1. คะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่ชมวีดิทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ หลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

ระยะการทดลอง	ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น				
	n	\bar{X}	S.D.	t	sig
ก่อนการทดลอง	38	101.34	4.24	3.55*	.00
หลังการทดลอง	38	104.08	4.32		

$p < .05$

2. คะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม หลังการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์คะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น				
	n	\bar{X}	S.D.	t	sig
กลุ่มควบคุม	38	102.00	7.95	1.47	.16
กลุ่มทดลอง	38	104.08	4.31		

$p < .05$

อภิปรายผลการวิจัย

1. การใช้ชีวิตที่ศึการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ชีวิตที่ศึการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ผู้วิจัยได้คัดเลือกชีวิตที่ศึที่มี เนื้อหาสอดคล้องกับความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ตามที่ผู้วิจัยนิยามไว้ว่า ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น คือความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นที่กำลังประสบกับเหตุการณ์ต่างๆ และคัดเลือกชีวิตที่ศึที่มีความยาวประมาณ 5 นาที ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ชีวิตที่ศึที่ได้คัดเลือกมาใช้เป็นตัวแบบสัญลักษณ์ เป็นภาพเคลื่อนไหวได้ และสามารถดึงดูดความสนใจของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง ได้ดีจึงทำให้การชมชีวิตที่ศึการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ สามารถพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาให้สูงขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรูณา ศรีแสน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้หนังสือการ์ตูนตัวแบบต่อการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) เครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการจัดการประสบการณ์ จำนวน 10 แผน ครั้งละ 50 นาที ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมและพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และงานวิจัยของสิริพร ปุรินต์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ ตัวแบบนิทานประกอบละครหุ่นเพื่อปลูกฝังพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน ครั้งละ 40 นาที ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ตัวแบบนิทานประกอบละครหุ่นมีคุณภาพและสามารถปลูกฝังพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนได้จริง

2. การวัดผลหลังการทดลอง (Posttest)

การวิจัยในครั้งนี้ มีการวัดผล 2 ครั้ง คือ การวัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) และการวัดผลหลังการทดลอง (Posttest) ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การวัดผลหลังการทดลอง นักศึกษาในกลุ่มควบคุมมีคะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นไม่แตกต่างกันกับกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยของกลุ่มควบคุมในครั้งนี้มาอภิปรายผลด้วย เนื่องจากกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกใดๆ แต่ยังคงพบการพัฒนาของ

ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาข้อมูลของกลุ่มควบคุมเพิ่มเติมเพื่อหาสาเหตุ พบว่าอาจเกิดจากในช่วงการวัดผลหลังการทดลอง นักศึกษาในกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้รับคำชมและได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของสาขาวิชาในการทำกิจกรรมต่างๆ จึงอาจส่งผลให้นักศึกษาในกลุ่มควบคุม มีการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเพิ่มขึ้น หากอธิบายตามแนวคิดในกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบของ Bandura (1932 : 8) บุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาเมื่อพฤติกรรมนั้นมีคุณค่า เช่น อาจจะแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ตนเองได้รับรางวัลหรืออาจจะแสดงพฤติกรรมเพราะกลัวถูกลงโทษ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า คะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่ชมชีวิตที่ศึ การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการชมชีวิตที่ศึการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ สามารถพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาได้ จึงควรมีการนำชีวิตที่ศึการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ไปพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นโดยจัดทำเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้มีการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างยั่งยืน

2. จากผลการวิจัยพบว่า คะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่ชมชีวิตที่ศึการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการชมชีวิตที่ศึการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ สามารถพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาได้ จึงควรมีการนำชีวิตที่ศึการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ไปพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นให้กับนักศึกษาคนอื่นๆ ในคณะหรือมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อช่วยส่งเสริมให้มีการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเพื่อพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยชมชีวิตที่ศึการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์กับกลุ่มตัวอย่างในระดับอื่นๆ เช่น ระดับประถมศึกษา หรือระดับมัธยมศึกษา เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง

2. ควรทำวิจัยการใช้ชีวิตที่ค้นการเรียนรู้จากตัวแบบ
สัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในวิชาอื่นระดับ
อุดมศึกษา เช่น ความกล้าแสดงออก ความตรงต่อเวลา และ
ความซื่อสัตย์ เป็นต้น เพื่อช่วยส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์อย่างครอบคลุม

เอกสารอ้างอิง

- กรรมา ศรีแสน. (2546). ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนตัวแบบ
ต่อการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์). วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2545). หมวดที่ 4 แนวการ
จัดการศึกษา. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก : [http://
www.onec.go.th](http://www.onec.go.th). [มีนาคม 2552].
- สุชีรา ภัทรายุทธวรรณ. (2545). คู่มือการวัดทางจิตวิทยา.
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แมดคัลมีเดีย.
- สิริพร บุรันค์. (2547). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียน
การสอนโดยใช้ตัวแบบนิทานประกอบ ละครหุ่นเพื่อ
ปลูกฝังพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนที่มี
ความบกพร่องทาง การได้ยินช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2550). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bandura, A. (1932). *Social learning theory*.
Englewood Cliffs : Prentice-Hall.